

Na een tijd actie komt er een hechte band.

De akties tegen de 3(½)% korting waren wat omvang, duur en hevigheid betreft uniek in de Nederlandse vakbeweging. Velen waren (op deze manier) voor het eerst in actie. Onder andere door hun gerichtheid op 'maatschappelijke ontwrichting' en het opblazen van de effecten daarvan door media en ondernemers hebben de akties veel teweeg gebracht. Met welke reacties - ook van aktievoerenden - heb je te maken gekregen? Wat hebben de akties bij mensen opgeroepen?

Rob Robijn (PTT): Het was voor ons de eerste keer. In 1982 hebben we één dag gestaakt uit solidariteit met de NS-mensen. Eigenlijk wisten we niet wat staken was. Vooral de eerste van de drie stakingsweken liep het moeilijk. Je bent met allerlei dingen bezig waarmee je weinig ervaring hebt. Voor niks anders had je tijd. Later ging 't perfekt. Als je langer bij elkaar zit, praat je meer en komt er een hechte band.

Bart van Kilsdonk/Laurens Hoebergen (Steunbond): Eerst iets over de Steunbond. Deze bond bestaat nu vijf maanden, heeft 100 leden, voornamelijk in Helmond. Op dit moment worden pogingen ondernomen om de bond regionaal uit te breiden naar onder andere Deurne, Liessel en Asten. De Steunbond wil de uitkeringsgerechtigden organiseren om hen aan een zo goed mogelijke uitkering te helpen en de kortingen tegen te gaan. Het lidmaatschap is gratis en we brengen een eigen krantje uit. In het algemeen waren de reacties van mensen op de akties positief. Er werd natuurlijk ook wel negatief gereageerd. Eigenlijk is dat niet verwonderlijk. Zo is de werkloosheid in Helmond erg hoog. In de binnenstad en enkele buitenwijken is die ongeveer 50%, terwijl het gemiddelde in Helmond op iets boven de 30% ligt. In eerste instantie was het Helmonds Dagblad erg negatief. Zij ontkenden zelfs, dat de uitkeringsgerechtigden door de regeringsmaatregelen gepakt zouden worden. Later echter, toen we ze eens goed de waarheid gezegd hadden, werd dat wel beter.

Siep Dorenbos (voorzitter AbvaKabo, Rotterdam): We hebben de reacties van het publiek onderschat, ze zijn nog nooit zo fel geweest. Daar moeten we wat aan doen, bijvoorbeeld via de klub- en buurthuizen. Een deel van de pers heeft die reacties opgeroepen. Verder hebben we een positieve opstelling van de Rotterdamse politiek gemist. Na het initiatief van de gemeente tot een kort geding met betrekking tot de AVR (afvalverwerking) hebben we voorkomen dat de gemeente nog meer van dat soort stappen zou doen. Ze moeten dat maar overlaten aan het bedrijfsleven.

Kees de Jong (Openbare Werken): Bij de voorbereidingen op de akties was er bij Openbare Werken Amsterdam een stemming van: nu of nooit. Veel mensen wilden staken,

maar onze lijn in het geheel van de AbvaKabo was: ondersteunen van akties en zelf elke week een halve dag de straat op. Van het begin af aan zijn we met de vier ambtenarenbonden gezamenlijk opgetreden, vooral met de mensen van het CNV liep dat goed. Heel moeilijk was het direkt betrekken van de uitkeringsgerechtigden. Vooral in het begin is dat niet gelukt. De AbvaKabo heeft ze niet georganiseerd. Later kwamen de FNV-uitkeringsgerechtigden en het Uitkeringsfront, voor een groot deel jongeren, in beweging. In de praktijk kun je daarmee een prima samenwerking ontwikkelen, ze maken ook deel uit van het Platform.

Bond van Uitkeringsgerechtigden Schiedam/FNV-WAO-werkgroep: Bij ons in Schiedam zijn mensen in beweging gekomen, die nooit eerder over zulke dingen nagedacht hebben. In eerste instantie was de samenwerking tussen 'werkenden' en 'niet-werkenden' en 'georganiseerden' en 'niet-georganiseerden' niet zo vlot. Maar door onze activiteiten zijn we op een hoop gedreven. De uitkeringsgerechtigden in Schiedam hebben de ambtenaren mogelijkheden gegeven in actie te komen. Ze zijn de katalysator geweest. Spijtig genoeg is het plaatselijk AbvaKabo-bestuur daarin een remmende faktor geweest. Maar het spontane initiatief van anderen af was een openbaring.

Wout Rietveld (Openbaar Vervoer): Bij ons op het kantoor in Utrecht kwamen erg veel bedreigingen binnen. Dat was hoofdzakelijk een gevolg van de bijna hetzes van de rechtse media. Het bracht wel met zich mee dat de eenheid onder ons vergroot werd. Wat je verder in de loop van een aktie merkt, is dat er meer duidelijkheid komt over je eisen en je tegenstander, het kabinet.

Jaap van de Scheur (voorzitter AbvaKabo): We hebben een paar duizend leden winst geboekt, maar de ervaring leert dat dat tijdelijk is. Eigenlijk is het ook geen winst, maar een stopzetten van de 'terugloop door de crisis': er worden nauwelijks meer ambtenaren aangenomen.

Xander den Uyl (beleidsmedewerker AbvaKabo): Wij hebben sinds 1978 verzet gevoerd tegen het crisisbeleid van de regering. Zij die vonden dat dat te ver ging, zijn inmiddels al lang weg.

Jaap van de Scheur: Het beeld naar buiten is ten opzichte van vier à vijf jaar geleden drastisch gewijzigd. Ambtenaren verrichten zo'n 4000 beroepen, van tuinman tot hoogleraar en elke categorie zit in onze bond. Onze publiciteit is er sinds 1978 op gericht het standaardbeeld van de ambtenaar te veranderen. Deze akties hebben daar een belangrijke bijdrage aan geleverd.

Wat betreft de pers ging het stukken beter dan het ooit geweest is. Natuurlijk, de EO was zonder meer kwaadaardig en van de TROS en de AVRO weet je dat ze je proberen af te maken. Maar over het algemeen werden er goede objectieve verslagen gemaakt, ons niet altijd welgevallig,

AMBTENARENVERZET GEEN VERLOREN ZAAK

The logo for 'Solidariteit' is located in the top right corner. It features the word 'Solidariteit' in a stylized, bold, sans-serif font. The letters are white with a black outline, set against a dark, rectangular background.

maar dat hoeft ook niet.

De grootste zorg bij akties is niet het opstarten maar de afloop. Verlies leidt vaak tot enorme interne spanningen. Maar wat nú opvalt, is de ontzagwekkende vriendschap en saamhorigheid binnen de bond. Bestuurders en kaderleden bevonden zich vrijwel voortdurend tussen de stakers. Soms tweemaal per week overlegde het bestuur met de stakers over wat er verder te doen stond: zij hadden daar een beslissende invloed op.

Door de akties zijn we er intern beter uitgekomen dan we er in gingen. En tijdens akties traden vaak mensen, die je nog nooit had gezien, spontaan als leider op en misschien zie je ze weer nooit meer...

Ineke Stam (Onderwijs): Al in de voorbereiding van 11 juni in Utrecht heeft de ABOP in Groningen samen met allerlei groeperingen een komitee gevormd om die manifestatie kritisch te benaderen. Deze verbreding, ook bij 'Prinsjesdag -Aktiedag', staat voor ons centraal. Door de machtige positie van de AbvaKabo in de afgelopen akties kwam die verbreding moeizaam van de grond. Het bleef voornamelijk beperkt tot de PTT en douane. Voor nogal wat leden van de ABOP gold: doen we 't nou met z'n allen of niet? Verder was het FNV-plan een belemmering. Een aktie om in te leveren, kan toch op weinig steun rekenen.

Rob Marijnissen (Fokker): De reacties van het personeel waren het negatiefst op momenten dat het personeelsvervoer niet reed. Maar ook hoorde je: 'Nu zij en straks zijn wij aan de beurt.' Later zijn er pamfletten uitgedeeld waar goede informatie in stond. Vooral uitkeringsgerechtigden kregen sympathie. Over het algemeen is er echter wel meer nodig om de vooroordelen naar de ambtenaren te ontcrachten.